

Lehtedest saab hea komposti

HEIKI MAIBERG

Sügislehed on aednikele kingitus, sest need on ühe parima mullaparandaja – lehekomposti – algmaterjaliks.

Erinevalt kompostist, mida toodavad peamiselt bakterid (nemad töötavad kõige paremini soojades tingimustes), lagundavad lehti seened, mis on aktiivsemad madalamal temperatuuril.

Heitlehiste puude ja põõsaste lehti võib komposteerida muudest aiataimade köögijätmetest eraldi, et valmistada mulda rikastavat lehemulda.

Neli võimalust lehekomposti valmistamiseks

1. Kastis.

Lööge maasse neli nurgaposti ja kinnitage nende vahele aiavõrk.

2. Mustas polüetüleenkotis.

Kiire ja aega säästev alternatiiv on pakkida lehed prügikottidesse. Need tuleb mulgustada, et õhk pääseks lehtede juurde. Suruge lehed kokku ja jätke seisma, segada pole vahepeal vaja.

Täidetud ja pealt kinni seotud kotid jätke kevadeni seisma kuhugi kõrvalisse kohta. Sügisel täidetud kottide sisu muutub kevadeks heaks lehemullaks. Kui lehed on liiga kuivad, jätke kotisuu lahti, et vihm saaks sisse sadada.

Eelmise aasta lehekompost peaks olema uute lehtede saabumise ajal peen ja pude. Kui see on lehine ja kuiv, lisage vett ja jätke veel kuueks kuuks seisma.

Lehed, mis on hunnikusse pandud, kõdunevad tunduvalt kauem.

3. Kiirmeetod kilekotis

Täitke mustad polüetüleenkotid 2/3 ulatuses lehtedega, lisage kühvlitais mulda ja raputage segamini. Kastke korralikult läbi. Kotid tuleb augustada, et lehed ei hakkaks lagunemise ajal haisema. Kontrollige kotte iga paari nädala tagant, kastke kui vaja, raputage

ning pöörake neid. See on sarnane kompostihunniku ümberkaevamisega.

Soodsates tingimustes on lehekompost valmis umbes kolme kuu pärast.

4. Hunnikus

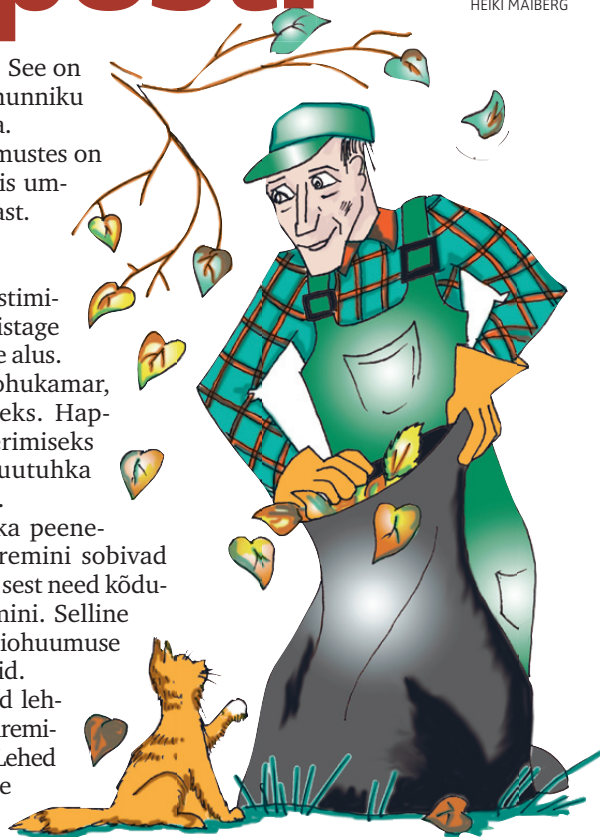
Lehtede kompostimisel hunnikus valmistage kõigepealt ette selle alus. Kui kohta katab rohukamar, hakkige see peeneks. Hapetusneutraliseerimiseks raputage peale puutuhka (umbes 200 g/m²).

Lisage alusele ka peenemaid puuoksi. Paremini sobivad kase- ja lepaoksad, sest need kõdunevad kõige kiiremini. Selline alus meeltab ligi biohuumuse tootjad – vihmaussid.

Mida värskemaid lehti kasutada, seda paremini need lagunevad. Lehed pange hunnikusse 30 cm paksuste kihtidena, mille vahele lisage lämmastikurikast muruniidet või muid rohtseid jääke. Sobib ka sõnnik ja virts.

Kihtide vahele raputage neutraliseerimiseks puutuhka või lupja (umbes 4 kg/m³). Võib lisada ka veidi vana komposti ja/või savikat põllumulda. Kui lisada muid materjale palju, saate lehekomposti asemel juba segakomposti.

Hunniku sobiv laius on umbes 2 m ja kõrgus 1,5–1,7 m. Liiga suur

hunnik pole hea, sest selles on vähe hapnikku, lagunemine on pidurdatud ja tegutseda hakkavad anaeroobsed bakterid.

Kevadel kaevake hunnik läbi, sügiseks on kompost valmis.

MAIA RAUDSEPING

* Vahendatud Maia Raudsepingu raamatust "Kompost ja kompostimine" (Maalehe Raamat 2010)

TASUB TEADA

Miks on lehemuld hea

- Mulda segatuna vähendab lehekompost mulla tihedust ja juured saavad pinnases paremini edasi tungida.
- Lehekompost tõstab mulla veesidumisvõimet ja taimi tuleb harvem kasta.
- Lehemuld seob endaga oma kaaluga võrreldes kuni viis korda rohkem vett, suvekuudel on tänu sellele köögiviljad jm aiataimed märksa paremini joodetud.
- Lehekompost parandab mulla struktuuri ja soodustab mikroorganismide tegevust.
- Puhas lehekompost on happeline. Eriti hästi sobib see rododendronitele, kanarbikele, eerikatele ning mustikatele jm metsamarjadele.